

7.ULUSLARARASI ADLİ HEMŞİRELİK KONGRESİ

7th International Forensic Nursing Congress

08-10 Mayıs/May 2023-Trabzon/Türkiye

KONGRE KİTABI/CONGRESS BOOK

Bu kongre TÜBİTAK 2223-B Yurt İçi Bilimsel Etkinlik Düzenleme Programı tarafından desteklenmiştir.

EDİTÖRLER/EDITORS

Prof. Dr. İ. Hamit HANCI (İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi)

Prof. Dr. Sevinç POLAT (Yozgat Bozok Üniversitesi)

Prof. Dr. Yurdagül ERDEM (Kırıkkale Üniversitesi)

Prof. Dr. Bahittin KAHVECİ (Karadeniz Teknik Üniversitesi)

Doç. Dr. İlknur KAHRİMAN (Karadeniz Teknik Üniversitesi)

e-ISBN: 978-605-2271-57-5

KARADENİZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
KARADENİZ TECHNICAL UNIVERSITY
1955
İZMİR KÂTİP ÇELEBİ ÜNİVERSİTESİ
7. Uluslararası
ADLİ HEMŞİRELİK KONGRESİ
7th International Forensic Nursing Congress
08-10 Mayıs/May 2023
Yer/Location
Prof. Dr. Osman Turan Kültür ve Kongre Merkezi
Trabzon/TÜRKİYE
Bildiri Son Gönderim Tarihi
Abstract Submission Deadline
30 Nisan/April 2023
Kongre Dilleri
Congress Languages
Türkçe-English
Çevrim içi/Online
Yüz yüze/Face to face
https://www.ktu.edu.tr/adlihemkongre
adlihemkongre@ktu.edu.tr
adlihemkongre2023

KONGRE KURULLARI

KONGRE ONURSAL BAŞKANLARI

Prof. Dr. Hamdullah ÇUVALCI (Karadeniz Teknik Üniversitesi Rektörü)

Prof. Dr. Ersan ASLAN (Kırıkkale Üniversitesi Rektörü)

Prof. Dr. Ahmet KARADAĞ (Yozgat Bozok Üniversitesi Rektörü)

Prof. Dr. Saffet KÖSE (İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi Rektörü)

KONGRE EŞ BAŞKANLARI

Prof. Dr. İ. Hamit HANCI (İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi)

Prof. Dr. Yurdagül ERDEM (Kırıkkale Üniversitesi

Prof. Dr. Sevinç POLAT (Yozgat Bozok Üniversitesi)

Prof. Dr. Bahittin KAHVECİ (Karadeniz Teknik Üniversitesi)

Doç. Dr. İlknur KAHRİMAN (Karadeniz Teknik Üniversitesi)

KONGRE SEKRETERLERİ

Dr. Öğr. Üyesi Seçil GÜLHAN GÜNER

Arş. Gör. Gül ÇAKIR ÖZMEN

Arş. Gör. Müge TEZEL

DÜZENLEYEN KURUMLAR

Karadeniz Teknik Üniversitesi

İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi

Kırıkkale Üniversitesitesi

Yozgat Bozok Üniversitesi

Adli Bilimciler Derneği

CONGRESSIONAL COMMITTEES

HONORARY CHAIRS OF CONGRESS

Prof. Hamdullah ÇUVALCI (Rector of Karadeniz Technical University)

Prof. Ersan ASLAN (Rector of Kırıkkale University)

Prof. Ahmet KARADAĞ (Rector of Yozgat Bozok University)

Prof. Saffet KÖSE (Rector of İzmir Kâtip Çelebi University)

CONGRESS CO-CHAIRS

Prof. İ. Hamit HANCI (İzmir Kâtip Çelebi University)

Prof. Yurdagül ERDEM (Kırıkkale University)

Prof. Sevinç POLAT (Yozgat Bozok University)

Prof. Bahittin KAHVECİ (Karadeniz Technical University)

Assoc. Prof. İlknur KAHRİMAN (Karadeniz Technical University)

CONGRESS SECRETARIAT

Assist. Prof. Seçil GÜLHAN GÜNER

Res. Assist. Gül ÇAKIR ÖZMEN

Res. Assist. Müge TEZEL

ORGANIZING INSTITUTIONS

Karadeniz Techical University

İzmir Kâtip Çelebi University

Kırıkkale University

Yozgat Bozok Üniversity

Forensic Scientists Association

KONGRE KİTABININ HAZIRLANMASINA KATKI VERENLER

Prof. Dr. Dilek ÇİLİNGİR

Doç. Dr. Kıymet YEŞİLÇİÇEK ÇALIK

Dr. Öğr. Üyesi Şule BIYIK BAYRAM

Arş. Gör. Yasemin YÖNEM

KATKI VEREN KURUMLAR / SPONSORS

T.C. SAĞLIK BAKANLIĞI
TRABZON İL SAĞLIK MÜDÜRLÜĞÜ

UĞUR SAĞLIK TEKNOLOJİLERİ

T.C. KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI
Trabzon İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü

TRABZON BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ 1868

ARSİN BELEDİYESİ

AKÇAABAT BELEDİYESİ 1880

MAÇKA BELEDİYESİ

Ali Osman Ulusoy

VAKFIKEBİR BELEDİYESİ 1877

İyi eğitim, iyi gelecek
ÖZEL KARADENİZ KOLEJİ

TÜRK EĞİTİM-SEN 1992

LivelyPencil

DÜZENLEME KURULU/ ORGANIZING COMMITTEE

Prof. Dr. Dilek ÇİLİNGİR, Karadeniz Teknik Üni. Sağlık Bilimleri Fakültesi

Prof. Dr. Birsel Canan DEMİRBAĞ, Karadeniz Teknik Üni. Sağlık Bilimleri Fakültesi

Prof. Dr. Yurdagül ERDEM, Kırıkkale Üni. Sağlık Bilimleri Fakültesi

Prof. Dr. Neslihan SARUHAN GÜLER, Karadeniz Teknik Üni. Sağlık Bilimleri Fakültesi

Prof. Dr. Ayşe GÜROL, Erzurum Teknik Üni. Sağlık Bilimleri Fakültesi

Prof. Dr. İ. Hamit HANCI, İzmir Kâtip Çelebi Üni. Tıp Fakültesi, Adli Tıp Anabilim Dalı

Prof. Dr. Sevilay HİNTİSTAN, Karadeniz Teknik Üni. Sağlık Bilimleri Fakültesi

Prof. Dr. Bahittin KAHVECİ, Karadeniz Teknik Üni. Sağlık Bilimleri Fakültesi

Prof. Dr. M. İrfan KARADEDE, İzmir Kâtip Çelebi Üni. Diş Hekimliği Fakültesi

Prof. Dr. Nesrin NURAL, Karadeniz Teknik Üni. Sağlık Bilimleri Fakültesi

Prof. Dr. Havva ÖZTÜRK, Karadeniz Teknik Üni. Sağlık Bilimleri Fakültesi

Prof. Dr. Sevinç POLAT, Yozgat Bozok Üni. Sağlık Bilimleri Fakültesi

Prof. Dr. M. Fevzi POLAT, Yozgat Bozok Üni. Tıp Fakültesi

Doç. Dr. Hacer KOBYA BULUT, Karadeniz Teknik Üni. Sağlık Bilimleri Fakültesi

Doç. Dr. Kıymet YEŞİLÇİÇEK ÇALIK, Karadeniz Teknik Üni. Sağlık Bilimleri Fakültesi

Doç. Dr. İlknur KAHRİMAN, Karadeniz Teknik Üni. Sağlık Bilimleri Fakültesi

Dr.Öğr. Üyesi. Bahar CANDAŞ ALTINBAŞ, KTÜ. Sağlık Bilimleri Fakültesi

Dr. Öğr. Üyesi. Merve AYDIN, Karadeniz Teknik Üni. Sağlık Bilimleri Fakültesi

Dr. Öğr. Üyesi. Şule BIYIK BAYRAM, Karadeniz Teknik Üni. Sağlık Bilimleri Fakültesi

Dr. Öğr. Üyesi. Seçil GÜLHAN GÜNER, Karadeniz Teknik Üni. Sağlık Bilimleri Fakültesi

Dr. Öğr. Üyesi. Havva KARADENİZ, Karadeniz Teknik Üni. Sağlık Bilimleri Fakültesi

Dr. Öğr. Üyesi. Yeter KURT, Karadeniz Teknik Üni. Sağlık Bilimleri Fakültesi

Dr. Öğr. Üyesi. Aysel ÖZSABAN, Karadeniz Teknik Üni. Sağlık Bilimleri Fakültesi

Öğr. Gör. Dr. İlknur BUÇAN KIRKBİR, Karadeniz Teknik Üni. Sağlık Bilimleri Fakültesi

Öğr. Gör. Dr. Hacer ERDÖL, Karadeniz Teknik Üni. Sağlık Bilimleri Fakültesi

Arş. Gör. Dr. Leyla ADIGÜZEL, Karadeniz Teknik Üni. Sağlık Bilimleri Fakültesi

Arş. Gör. Dr. Aysun AKÇAKAYA CAN, Karadeniz Teknik Üni. Sağlık Bilimleri Fakültesi

Arş. Gör. Dr. Kadriye ÖZKOL KILINÇ, Karadeniz Teknik Üni. Sağlık Bilimleri Fakültesi

Arş. Gör. Demet BAL, Karadeniz Teknik Üni. Sağlık Bilimleri Fakültesi

Arş. Gör. Aysun BAYRAM, Karadeniz Teknik Üni. Sağlık Bilimleri Fakültesi

Arş. Gör. Elif BULUT, Karadeniz Teknik Üni. Sağlık Bilimleri Fakültesi

Arş. Gör. Nurdan Tuğçe GÜNAL, Karadeniz Teknik Üni. Sağlık Bilimleri Fakültesi

Arş. Gör. Ebru KÜÇÜK, Karadeniz Teknik Üni. Sağlık Bilimleri Fakültesi

Arş. Gör. Buket MERAL, Karadeniz Teknik Üni. Sağlık Bilimleri Fakültesi

Arş. Gör. Tuğba ÖZCAN, Karadeniz Teknik Üni. Sağlık Bilimleri Fakültesi

Arş. Gör. GÜL ÇAKIR ÖZMEN, Karadeniz Teknik Üni. Sağlık Bilimleri Fakültesi

Arş. Gör. Müge TEZEL, Karadeniz Teknik Üni. Sağlık Bilimleri Fakültesi

Arş. Gör. Yasemin YÖNEM, Karadeniz Teknik Üni. Sağlık Bilimleri Fakültesi

*Kurul üyeleri akademik unvan ve soyadına göre alfabedik olarak sıralanmıştır.

BİLİM KURULU/ SCIENTIFIC COMMITTEE

Prof. Dr. Rahşan ÇEVİK AKYIL- Adnan Menderes Üni. Hemşirelik Fakültesi, Aydın, Türkiye

Prof. Dr. Reva BALCI AKPINAR- Atatürk Üni. Hemşirelik Fakültesi, Erzurum, Türkiye

Prof. Dr. Güler BALCI ALPARSLAN- Eskişehir Osmangazi Üni. SBF., Türkiye

Prof. Dr. Leyla BAYSAN ARABACI- İzmir Kâtip Çelebi Üni. SBF., Türkiye

Prof. Dr. Sevban ARSLAN- Çukurova Üni. Sağlık Bilimleri Fakültesi, Adana, Türkiye

Prof. Dr. İlknur AYDIN AVCI- Ondokuz Mayıs Üni. Sağlık Bilimleri Fakültesi, Samsun, Türkiye

Prof. Dr. Rukuye AYLAZ- İnönü Üni. Hemşirelik Fakültesi, Malatya, Türkiye

Prof. Dr. Meral BAYAT- Erciyes Üni. Sağlık Bilimleri Fakültesi, Kayseri, Türkiye

Prof. Dr. Murat BEKTAŞ- Dokuz Eylül Üni. Hemşirelik Fakültesi, İzmir, Türkiye

Prof. Dr. Nurgül BÖLÜKBAŞ- Ordu Üni. Sağlık Bilimleri Fakültesi, Türkiye

Prof. Dr. Gürol CANTÜRK- Ankara Üni. Tıp Fakültesi, Adli Tıp Anabilim Dalı, Türkiye

Prof. Dr. Cantürk ÇAPIK- Atatürk Üni. Hemşirelik Fakültesi, Erzurum, Türkiye

Prof. Dr. Hicran ÇAVUŞOĞLU- Hacettepe Üni. Hemşirelik Fakültesi, Ankara, Türkiye

Prof. Dr. Ayda ÇELEBİOĞLU- Mersin Üni. Hemşirelik Fakültesi, Türkiye

Prof. Dr. Hacer ÇETİN- Mersin Üni. Hemşirelik Fakültesi, Türkiye

Prof. Dr. Ayşe ÇEVİRME- Sakarya Üni. Sağlık Bilimleri Fakültesi, Türkiye

Prof. Dr. Ali ÇAYKÖYLÜ- Ankara Yıldırım Beyazıt Üni. Tıp Fakültesi, Türkiye

Prof. Dr. K. Meltem ÇOLAK- Erzincan Binali Yıldırım Üni. Diş Hekimliği Fakültesi, Türkiye

Prof. Dr. Hatice DEMİRBAŞ- Ankara Hacı Bayram Veli Üni. Edebiyat Fakültesi, Türkiye

Prof. Dr. Emel EGE- Necmettin Erbakan Üni. Hemşirelik Fakültesi, Konya, Türkiye

Prof. Dr. Nülüfer ERBİL- Ordu Üni. Sağlık Bilimleri Fakültesi, Türkiye

Prof. Dr. Behice ERCİ- İnönü Üni. Hemşirelik Fakültesi, Malatya, Türkiye

Prof. Dr. Emine ERDEM- Erciyes Üni. Sağlık Bilimleri Fakültesi, Kayseri, Türkiye

Prof. Dr. Serap EJDER APAY- Atatürk Üni. Sağlık Bilimleri Fakültesi, Erzurum, Türkiye

Prof. Dr. Zerrin ERKOL- Bolu Abant İzzet Baysal Üni. Tıp Fak. Adli Tıp Anabilim Dalı, Türkiye

Prof. Dr. Ayla Sevim EROL -Ankara Üni. Dil Tarih Coğrafya Fakültesi, Türkiye

Prof. Dr. Gürkan ERSOY- Dokuz Eylül Üni. Tıp Fakültesi Acil Tıp Anabilim Dalı, İzmir, Türkiye

Prof. Dr. Gülşen ERYILMAZ- Atatürk Üni. Hemşirelik Fakültesi, Erzurum, Türkiye

Prof. Dr. Melahat AKGÜN KOSTAK- Trakya Üni. Sağlık Bilimleri Fak. Edirne, Türkiye

Prof. Dr. Aynur AYTEKİN ÖZDEMİR- İstanbul Medeniyet Üni. Sağlık Bilimleri Fak.Türkiye

Prof. Dr. Nezihe BULUT UĞURLU- Muğla Sıtkı Koçman Üni. Sağlık Bilimleri Fak.Türkiye

Prof. Dr. Sebahat GÖZÜM- Akdeniz Üni. Hemşirelik Fakültesi, Antalya, Türkiye

Prof. Dr. Fatma GÜDÜCÜ TÜFEKÇİ- Atatürk Üni. Hemşirelik Fakültesi, Erzurum, Türkiye

Prof. Dr. Zeynep GÜNGÖRMÜŞ- Gaziantep İslam Bilim ve Teknoloji Üni. SBF. Türkiye

Prof. Dr. Ayla GÜRSOY- Antalya Bilim Üni. Sağlık Bilimleri Fakültesi, Türkiye

Prof. Dr. Adalat HASANOV- Medical University Department of Pathological Anatomy, Adli Tıp Kurumu Başkanı, Azerbaycan

Prof. Dr. Gülay İPEK ÇOBAN- Atatürk Üni. Hemşirelik Fakültesi, Erzurum, Türkiye

Prof. Dr. Ayşegül İŞLER DALGIÇ- Akdeniz Üni. Hemşirelik Fakültesi, Antalya, Türkiye

Prof. Dr. Ersi KALFOĞLU- İstanbul Yeni Yüzyıl Üni. Tıp Fakültesi, Türkiye

Prof. Dr. Sena KAPLAN- Ankara Yıldırım Beyazıt Üni. Sağlık Bilimleri Fakültesi, Türkiye

Prof. Dr. Hülya KARADENİZ- Karadeniz Teknik Üni. Tıp Fakültesi, Trabzon, Türkiye

Prof. Dr. Papatya KARAKURT- Erzincan Binali Yıldırım Üni. Sağlık Bilimleri Fak., Türkiye

Prof. Dr. Mağfiret KARA KAŞIKCI- Atatürk Üni. Hemşirelik Fakültesi, Erzurum, Türkiye

Prof. Dr. Mehtap KAVURMACI- Atatürk Üni. Hemşirelik Fakültesi, Erzurum, Türkiye

Prof. Dr. Dilek KILIÇ- Atatürk Üni. Hemşirelik Fakültesi, Erzurum, Türkiye

Prof. Dr. Sibel KÜÇÜKOĞLU- Selçuk Üni. Sağlık Bilimleri Fakültesi, Konya, Türkiye

Prof. Dr. Mukadder MOLLAOĞLU- Sivas Cumhuriyet Üni. Sağlık Bilimleri Fakültesi, Türkiye

Prof. Dr. Salime MUCUK- Erciyes Üni. Sağlık Bilimleri Fakültesi, Kayseri, Türkiye

Prof. Dr. Evşen NAZİK- Çukurova Üni. Sağlık Bilimleri Fakültesi, Adana, Türkiye

Prof. Dr. Ayşe OKANLI- İstanbul Medeniyet Üni. Sağlık Bilimleri Fakültesi, Türkiye

Prof. Dr. Nimet OVAYOLU- Sanko Üni. Sağlık Bilimleri Fakültesi, Gaziantep, Türkiye

Prof. Dr. Özlem OVAYOLU- Gaziantep Üni. Sağlık Bilimleri Fakültesi, Türkiye

Prof. Dr. Fatma ÖZ- Lokman Hekim Üni. Sağlık Bilimleri Fakültesi, Ankara, Türkiye

Prof. Dr. Nadiye ÖZER- Erzincan Binali Yıldırım Üni. Sağlık Bilimleri Fakültesi, Türkiye

Prof. Dr. Erdal ÖZER- Karadeniz Teknik Üni. Adli Bilimleri Enstitüsü Müdürü, Trabzon, Türkiye

Prof. Dr. Zülal ÖZKURT- Atatürk Üni. Tıp Fakültesi, Erzurum, Türkiye

Prof. Dr. Nurcan ÖZYAZICIOĞLU- Bursa Uludağ Üni. Sağlık Bilimleri Fakültesi, Türkiye

Prof. Dr. Türkan PASİNLİOĞLU- Sanko Üni. Sağlık Bilimleri Fakültesi, Gaziantep, Türkiye

Prof. Dr. Birol SOYSAL- Erzurum Teknik Üni. Rektör Yardımcısı, Türkiye

Prof. Dr. Selmin ŞENOL- Kütahya Sağlık Bilimleri Üni. Sağlık Bilimleri Fakültesi, Türkiye

Prof. Dr. Fisun ŞENUZUN AYKAR- İzmir Tınaztepe Üni. Sağlık Bilimleri Fakültesi, Türkiye

Prof. Dr. Mehtap TAN- Atatürk Üni. Hemşirelik Fakültesi, Erzurum, Türkiye
Prof. Dr. Gülbu TANRIVERDİ- Çanakkale On Sekiz Mart Üni. Sağlık Bilimleri Fak., Türkiye
Prof. Dr. Fulya TEKŞEN- Ankara Üni. Tıp Fakültesi, Türkiye
Prof. Dr. Ayfer TEZEL- Ankara Üni. Hemşirelik Fakültesi, Türkiye
Prof. Dr. Murat TOPBAŞ- Karadeniz Teknik Üni. Tıp Fakültesi, Trabzon, Türkiye
Prof. Dr. Hülya UÇAR- Nuh Naci Yazgan Üni. Sağlık Bilimleri Fakültesi, Kayseri, Türkiye
Prof. Dr. Hatice ULUSOY- Sivas Cumhuriyet Üni. Sağlık Bilimleri Fakültesi, Türkiye
Prof. Dr. Aynur UYSAL TORAMAN- Ege Üni. Hemşirelik Fakültesi, İzmir, Türkiye
Prof. Dr. Ayla ÜNSAL- Ahi Evran Üni. Sağlık Yüksek Okulu, Kırşehir, Türkiye
Prof. Dr. Hatice YILDIRIM SARI- İzmir Kâtip Çelebi Üni. Sağlık Bilimleri Fakültesi, Türkiye
Prof. Dr. Suzan YILDIZ- İstanbul Üni. Florence Nightingale Hemşirelik Fakültesi, Türkiye
Prof.Dr. Elanur YILMAZ KARABULUTLU- Erzurum Teknik Üni. Sağlık Bilimleri Fak. Türkiye
Prof. Dr. Fatma YÜCEL BEYAZTAŞ- Cumhuriyet Üni. Tıp Fak. Adli Tıp AD., Sivas, Türkiye
Prof. Dr. Handan ZİNCİR- Erciyes Üni. Sağlık Bilimleri Fakültesi, Kayseri, Türkiye
Prof. Sinegugu (Sine) DUMA – Uni. of KwaZulu-Natal, College of Health Sciences, South Africa
Prof. Sarah NEIL- Plymouth University, School of Health Nursing and Midwifery, England
Assoc. Prof. Sarah CHURCH- Acting Dean & Head of Division Institute of Health & Social Care, School of Nursing & Midwifery London South Bank University, England
Assoc. Prof. Ghaniya EDE DAAR- Turkish Hospital, Pediatry Department, Doha, Qatar
Assoc. Prof. Mirna FAWAZ- Beirut Arab University, Faculty of Health Sciences, Lebanon
Doç. Dr. Ayfer AÇIKGÖZ- Eskişehir Osmangazi Üni. Sağlık Bilimleri Fakültesi, Türkiye
Doç. Dr. Elif AKYÜZ- Kırıkkale Üni. Sağlık Bilimleri Fakültesi, Türkiye
Doç. Dr. Rukiye HÖBEK AKARSU- Yozgat Bozok Üni. Sağlık Bilimleri Fakültesi, TürkiyeDoç.
Doç. Dr. Elif AŞIK- Kırıkkale Üni. Sağlık Bilimleri Fakültesi, Türkiye
Doç. Dr. Gülçin AVŞAR- Atatürk Üni. Hemşirelik Fakültesi, Erzurum, Türkiye
Doç. Dr. Sibel ASİ KARAKAŞ- Atatürk Üni. Hemşirelik Fakültesi, Erzurum, Türkiye
Doç. Dr. Öznur BAŞDAŞ- Erciyes Üni. Sağlık Bilimleri Fakültesi, Kayseri, Türkiye
Doç. Dr. Kerime Derya BEYDAĞ- İstanbul Gedik Üni. SBF., İstanbul, Türkiye
Doç. Dr. Dilek CİNGİL- Necmettin Erbakan Üni. Hemşirelik Fakültesi, Konya, Türkiye
Doç.Dr. Zehra ÇALIŞKAN- Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üni. Semra ve Vefa Küçük SBF., Türkiye
Doç. Dr. Serpil ÇELİK DURMUŞ- Kırıkkale Üni. Sağlık Bilimleri Fakültesi, Türkiye
Doç. Dr. Funda ÇETİNKAYA- Aksaray Üni. Sağlık Bilimleri Fakültesi, Türkiye
Doç. Dr. Ümran ÇEVİK GÜNER- Tokat Gaziosmanpaşa Üni. SBF., Türkiye

Doç. Dr. Nuray DAYAPOĞLU- Atatürk Üni. Hemşirelik Fakültesi, Erzurum, Türkiye
Doç. Dr. Melike DEMİR DOĞAN- Gümüşhane Üni. Sağlık Bilimleri Fakültesi, Türkiye
Doç. Dr. Üyesi Dilek EFE ARASLAN- Erciyes Üni. Halil Bayraktar SHMYO, Kayseri, Türkiye
Doç. Dr. Sergül DUYGULU- Hacettepe Üni. Hemşirelik Fakültesi, Ankara, Türkiye
Doç. Dr. Meral EKİM- Yozgat Bozok Üni. Sağlık Bilimleri Fakültesi, Türkiye
Doç. Dr. Şule ERGÖL- Kırıkkale Üni. Sağlık Bilimleri Fakültesi, Türkiye
Doç. Dr. Seher ERGÜNEY- Atatürk Üni. Hemşirelik Fakültesi, Erzurum, Türkiye
Doç. Dr. Meryem FIRAT- Erzincan Binali Yıldırım Üni. Sağlık Bilimleri Fakültesi, Türkiye
Doç. Dr. Salimya GANİYEVA- Atatürk Üniversitesi Hukuk Fakültesi, Erzurum, Türkiye
Doç. Dr. Nilgün GÖKTEPE- Ordu Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Türkiye
Doç. Dr. Emel GÜLNAR- Kırıkkale Üni. Sağlık Bilimleri Fakültesi, Türkiye
Doç. Dr. Ulviye GÜNAY- İnönü Üni. Hemşirelik Fakültesi, Malatya, Türkiye
Doç. Dr. Nazlı HACIALİOĞLU- Atatürk Üni. Hemşirelik Fakültesi, Erzurum, Türkiye
Doç. Dr. Nurcan HAMZAOĞLU- İstanbul Yeni Yüzyıl Üni. Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Türkiye
Doç. Dr. Figen İNCİ- Niğde Ömer Halisdemir Üni. Zübeyde Hanım SBF., Türkiye
Doç. Dr. Ayla KANBUR- Atatürk Üni. Sağlık Bilimleri Fakültesi, Erzurum, Türkiye
Doç. Dr. Özlem KARABULUTLU- Kafkas Üni. Sağlık Bilimleri Fakültesi, Kars, Türkiye
Doç.Dr. Sibel KARACA SİVRİKAYA- Balıkesir Üni. Sağlık Bilimleri Fakültesi, Türkiye
Doç. Dr. Zeynep KARAMAN ÖZLÜ- Atatürk Üni. Hemşirelik Fakültesi, Erzurum, Türkiye
Doç. Dr. Nazan KILIÇ AKÇA- İzmir Bakırçay Üni. Sağlık Bilimleri Fakültesi, Türkiye
Doç. Dr. Aygül KISSAL- Tokat Gaziosmanpaşa Üni. Sağlık Bilimleri Fakültesi, Türkiye
Doç. Dr. Fatoş KORKMAZ- Hacettepe Üni. Hemşirelik Fakültesi, Ankara, Türkiye
Doç. Dr. Adalet KUTLU- Manisa Celal Bayar Üni. Sağlık Bilimleri Fakültesi, Türkiye
Doç. Dr. Dilek KÜÇÜK ALEMDAR- Ordu Üni. Sağlık Bilimleri Fakültesi, Türkiye
Doç. Dr. Jamal MUSAYEV- Medical University, Department of Pathology, Azerbaijan
Doç. Dr. Selen ÖZAKAR AKÇA- Hitit Üni. Sağlık Bilimleri Fakültesi, Çorum, Türkiye
Doç. Dr. Funda ÖZDEMİR- Ankara Üni. Hemşirelik Fakültesi, Türkiye
Doç. Dr. Birgül ÖZKAN- Ankara Yıldırım Beyazıt Üni. Sağlık Bilimleri Fakültesi, Türkiye
Doç. Dr. Hava ÖZKAN- Atatürk Üni. Sağlık Bilimleri Fakültesi, Erzurum, Türkiye
Doç. Dr. Hüsna ÖZVEREN- Kırıkkale Üni. Sağlık Bilimleri Fakültesi, Türkiye
Doç. Dr. Emine SAKA AKIN -Yozgat Bozok Üni. Mühendislik-Mimarlık Fakültesi, Türkiye
Doç. Dr. Aslı SİS ÇELİK- Atatürk Üni. Hemşirelik Fakültesi, Erzurum, Türkiye
Doç. Dr. Eda ŞAHİN- Giresun Üni. Sağlık Bilimleri Fakültesi, Türkiye

Doç. Dr. Sevil ŞAHİN- Ankara Yıldırım Beyazıt Üni. Sağlık Bilimleri Fakültesi, Türkiye
Doç. Dr. Özlem ŞAHİN ALTUN- Atatürk Üni. Hemşirelik Fakültesi, Erzurum, Türkiye
Doç. Dr. Nuray ŞİMŞEK- Erciyes Üni. Sağlık Bilimleri Fakültesi, Kayseri, Türkiye
Doç.Dr. Ayşe ŞENER TAPLAK- Yozgat Bozok Üni. Sağlık Bilimleri Fakültesi, Türkiye
Doç. Dr. Zeynep TEMİZ- Artvin Çoruh Üni. Sağlık Bilimleri Fakültesi, Türkiye
Doç. Dr. Nilgün ULUTAŞDEMİR- Gümüşhane Üni. Sağlık Bilimleri Fakültesi, Türkiye
Doç. Dr. Fadime ÜSTÜNER TOP- Giresun Üni. Sağlık Bilimleri Fakültesi, Türkiye
Doç. Dr. Fahriye VATAN- Ege Üni. Hemşirelik Fakültesi, İzmir, Türkiye
Doç. Dr. Yeşim YAMAN AKTAŞ- Giresun Üni. Sağlık Bilimleri Fakültesi, Türkiye
Doç. Dr. Çağla YİĞİTBAŞ- Giresun Üni. Sağlık Bilimleri Fakültesi, Türkiye
Doç. Dr. Gamze YILMAZ- Ağrı İbrahim Çeçen Üni. Sağlık Bilimleri Fakültesi, Türkiye
Doç. Dr. Afife YURTTAŞ- Atatürk Üni. Hemşirelik Fakültesi, Erzurum, Türkiye
Dr. Öğr. Üyesi Yağmur AKBAL- Recep Tayyip Erdoğan Üni. SBF., Rize, Türkiye
Dr. Öğr. Üyesi Kamile AKÇA- Gaziantep İslam Bilim ve Teknoloji Üni. SBF., Türkiye
Dr. Öğr. Üyesi Sevde AKSU- Balıkesir Üni. Sağlık Bilimleri Fakültesi, Türkiye
Dr.Öğr. Üyesi Vildan APAYDIN CIRIK-Karamanoğlu Mehmetbey Üni. SBF., Karaman, Türkiye
Dr. Öğr. Üyesi Şenay ARAS DOĞAN- Yozgat Bozok Üni. Sağlık Bilimleri Fakültesi, Türkiye
Dr. Öğr. Üyesi Aydanur AYDIN- Gümüşhane Üni. Sağlık Bilimleri Fakültesi, Türkiye
Dr. Öğr. Üyesi Vacide AŞIK ÖZDEMİR- Recep Tayyip Erdoğan Üni. SBF., Rize, Türkiye
Dr. Öğr. Üyesi Gülden ATAN- Van Yüzüncü Yıl Üni. Sağlık Bilimleri Fakültesi, Türkiye
Dr. Öğr. Üyesi Eda AY- Atatürk Üni. Hemşirelik Fakültesi, Erzurum, Türkiye
Dr. Öğr. Üyesi Ayşe AYDIN- Atatürk Üni. Hemşirelik Fakültesi, Erzurum, Türkiye
Dr. Öğr. Üyesi Gökçen AYDIN AKBUĞA -Yozgat Bozok Üni. SBF., Türkiye
Dr. Öğr. Üyesi Gülsün AYRAN- Erzincan Binali Yıldırım Üni. SBF., Türkiye
Dr. Öğr. Üyesi Betül BAYRAK- Ordu Üni. Sağlık Bilimleri Fakültesi, Türkiye
Dr. Öğr. Üyesi Enes BULUT- Artvin Çoruh Üni. Sağlık Bilimleri Fakültesi, Türkiye
Dr. Öğr. Üyesi Esin CERİT- Yozgat Bozok Üni. Sağlık Bilimleri Fakültesi, Türkiye
Dr. Öğr. Üyesi Seher ÇAKMAK- Gümüşhane Üni. Sağlık Bilimleri Fakültesi, Türkiye
Dr. Öğr. Üyesi Merve ÇAYIR YILMAZ- Amasya Üni. Sağlık Bilimleri Fakültesi, Türkiye
Dr. Öğr. Üyesi Esra ÇAYLAK ALTUN-Tokat Gaziosmanpaşa Üni. SBF., Türkiye
Dr. Öğr. Üyesi Sevim ÇİMKE- Yozgat Bozok Üni. Sağlık Bilimleri Fakültesi, Türkiye
Dr. Öğr. Üyesi Burcu ÇUVALCI- Recep Tayyip Erdoğan Üni. SHMY, Rize, Türkiye
Dr. Öğr. Üyesi Mukaddes DEMİR ACAR- Tokat Gaziosmanpaşa Üni. SBF., Türkiye

Dr. Öğr. Üyesi Hatice DURMAZ- Atatürk Üni. Hemşirelik Fakültesi, Erzurum, Türkiye
Dr. Öğr. Üyesi Ayhan DURMUŞ- Yozgat Bozok Üni. Sağlık Bilimleri Fakültesi, Türkiye
Dr. Öğr. Üyesi Neşe ERDEM- Adnan Menderes Üni. Hemşirelik Fakültesi, Aydın, Türkiye
Dr. Öğr. Üyesi Yasemin ERDEN- Erzurum Teknik Üni. Sağlık Bilimleri Fakültesi, Türkiye
Dr. Öğr. Üyesi Ebru EREK KAZAN- Ankara Yıldırım Beyazıt Üni. SBF., Türkiye
Dr. Öğr. Üyesi Esra EREN- Medipol Üni. Sağlık Bilimleri Fakültesi, İstanbul, Türkiye
Dr. Öğr. Üyesi Melek ERTÜRK YAVUZ- Artvin Çoruh Üni. Sağlık Bilimleri Fakültesi, Türkiye
Dr. Öğr. Üyesi Fatma GENÇ- Giresun Üni. Sağlık Bilimleri Fakültesi, Türkiye
Dr. Öğr. Üyesi Arzu GEZER- Atatürk Üni. SHMY., Erzurum, Türkiye
Dr. Öğr. Üyesi Nihal GÖRDES AYDOĞDU- Erzurum Teknik Üni. SBF., Türkiye
Dr. Öğr. Üyesi Elena GÜLSÜN- Stavropol Medical Academy, Moscow State University, Russian Federation
Dr. Öğr. Üyesi Yurdagül GÜNAYDIN- Yozgat Bozok Üni. Sağlık Bilimleri Fakültesi, Türkiye
Dr. Öğretim Üyesi Aylin GÜNEŞ- Kırıkkale Üni. Sağlık Bilimleri Fakültesi, Türkiye
Dr. Öğr. Üyesi Dilek GÜRÇAYIR- Atatürk Üni. Hemşirelik Fakültesi, Erzurum, Türkiye
Dr. Öğr. Üyesi Hatice GÜZEL- Sanko Üni. Sağlık Bilimleri Fakültesi, Gaziantep, Türkiye
Dr. Öğr. Üyesi Aytül HADIMLI- Ege Üni. Sağlık Bilimleri Fakültesi, İzmir, Türkiye
Dr. Öğr. Üyesi Ayla HENDEKÇİ- Giresun Üni. Sağlık Bilimleri Fakültesi, Türkiye
Dr. Öğr. Üyesi Türkan KADİROĞLU- Atatürk Üni. Hemşirelik Fakültesi, Erzurum, Türkiye
Dr. Öğr. Üyesi Yasemin KALKAN UĞURLU- Ordu Üni. Sağlık Bilimleri Fakültesi, Türkiye
Dr. Öğr. Üyesi Nurgül KARAKURT- Erzurum Teknik Üni. Sağlık Bilimleri Fakültesi, Türkiye
Dr. Öğr. Üyesi Seda KARAMAN- Atatürk Üni. Hemşirelik Fakültesi, Türkiye
Dr. Öğr. Üyesi Necla KASIMOĞLU- Erzincan Binali Yıldırım Üni. SBF., Türkiye
Dr. Öğr. Üyesi Esin KAVURAN- Atatürk Üni. Hemşirelik Fakültesi, Erzurum, Türkiye
Dr. Öğr. Üyesi İlkay KESER- Akdeniz Üni. Hemşirelik Fakültesi, Antalya, Türkiye
Dr. Öğr. Üyesi Zila Özlem KIRBAŞ- Bayburt Üni. Sağlık Bilimleri Fakültesi, Türkiye
Dr. Öğr. Üyesi Kamile KIRCA- Kırıkkale Üni. Sağlık Bilimleri Fakültesi, Türkiye
Dr. Öğr. Üyesi Serap Selver KİPAY- Muğla Sıtkı Koçman Üni. Fethiye SBF., Türkiye
Dr. Öğr. Üyesi Zeynep KİSECİK ŞENGÜL- Kırıkkale Üni. Sağlık Bilimleri Fakültesi, Türkiye
Dr. Öğr. Üyesi Arzu KUL UÇTU- Sağlık Bilimleri Üni. Gülhane SBF., Ankara, Türkiye
Dr. Öğr. Üyesi Nurşen KULAKAÇ- Gümüşhane Üni. Sağlık Bilimleri Fakültesi, Türkiye
Dr. Öğr. Üyesi Semanur KUMRAL ÖZÇELİK- Marmara Üni. SBF., İstanbul, Türkiye
Dr. Öğr. Üyesi Fatma KURUDİREK- Atatürk Üni. Hemşirelik Fakültesi, Erzurum, Türkiye

Dr. Öğr. Üyesi Betül KUŞ- Yozgat Bozok Üni. Sağlık Bilimleri Fakültesi, Türkiye

Dr. Öğr. Üyesi Şölen KÜLAHÇI- Uluslararası Kıbrıs Üni. Hukuk Fakültesi, Lefkoşa, Kıbrıs

Dr. Öğr. Üyesi Mehtap METİN KARAASLAN- Recep Tayyip Erdoğan Üni. SBF., Rize, Türkiye

Dr. Öğr. Üyesi Aliya MUTALLIMOVA- Yozgat Bozok Üni. İlahiyat Fak. Felsefe ve Din Bilimleri, Tataristan, Russian

Dr. Öğr. Üyesi Gülay OYUR ÇELİK- İzmir Kâtip Çelebi Üni. Sağlık Bilimleri Fakültesi, Türkiye

Dr. Öğr. Üyesi Hafize ÖZDEMİR ALKANAT- Giresun Üni. Sağlık Bilimleri Fakültesi, Türkiye

Dr. Öğr. Üyesi Esra ÖZKAN- Giresun Üni. Sağlık Bilimleri Fakültesi, Türkiye

Dr. Öğr. Üyesi Hilal PEKMEZCİ- Recep Tayyip Erdoğan Üni. SBF., Rize, Türkiye

Dr. Öğr. Üyesi Hatice POLAT- Atatürk Üni. Hemşirelik Fakültesi, Erzurum, Türkiye

Dr. Öğr. Üyesi Canan SARI- Trabzon Üni. Tonya Meslek Yüksek Okulu, Türkiye

Dr. Öğr. Üyesi Ayşegül SARIOĞLU KEMER -Trabzon Üni. Uygulamalı Bilimler YO., Türkiye

Dr. Öğr. Üyesi Güven SEÇKİN KIRCI- Karadeniz Teknik Üni. Tıp Fakültesi, Trabzon, Türkiye

Dr. Öğr. Üyesi Sibel SERÇE- Gaziantep Üni. Sağlık Bilimleri Fakültesi, Türkiye

Dr. Öğr. Üyesi Serap SÖKMEN- Erzincan Binali Yıldırım Üni. SBF., Türkiye

Dr. Öğr. Üyesi Funda TOSUN GÜLEROĞLU- Yozgat Bozok Üni. SBF., Türkiye

Dr. Öğr. Üyesi Nihan TÜRKOĞLU- Atatürk Üni. Hemşirelik Fakültesi, Erzurum, Türkiye

Dr. Öğr. Üyesi Elanur ULUDAĞ- Erzurum Teknik Üni. Sağlık Bilimleri Fakültesi, Türkiye

Dr. Öğr. Üyesi Elif ULUDAĞ- Pamukkale Üni. Sağlık Bilimleri Fakültesi, Denizli, Türkiye

Dr. Öğr. Üyesi Aslı URAL- Yozgat Bozok Üni. Sağlık Bilimleri Fakültesi, Türkiye

Dr. Öğr. Üyesi Aydan Eda URVAYLIOĞLU JOHNS- Yozgat Bozok Üni. SBF., Türkiye

Dr. Öğr. Üyesi Esra USLU- Eskişehir Osmangazi Üni. Sağlık Bilimleri Fakültesi, Türkiye

Dr. Öğr. Üyesi Nevin USLU- Burdur Mehmet Akif Ersoy Üni. SBF., Burdur, Türkiye

Dr. Öğr. Üyesi Yasemin USLU- İstanbul Üni. Hemşirelik Fakültesi, Türkiye

Dr. Öğr. Üyesi Ceyda UZUN ŞAHİN- Recep Tayyip Erdoğan Üni. SBF., Rize, Türkiye

Dr. Öğr. Üyesi İzzet ÜLKER- Erzurum Teknik Üni. Sağlık Bilimleri Fakültesi, Türkiye

Dr. Öğr. Üyesi Nigâr ÜNLÜSOY DİNÇER- Ankara Üni. Sağlık Bilimleri Fakültesi, Türkiye

Dr. Öğr. Üyesi Eylem YALMAN- Yozgat Bozok Üni. Sağlık Bilimleri Fakültesi, Türkiye

Dr. Öğr. Üyesi Nilüfer YILDIRIM- Erzurum Teknik Üni. Sağlık Bilimleri Fakültesi, Türkiye

Dr. Öğr. Üyesi Ali YILMAZ- Kırıkkale Üni. Sağlık Bilimleri Fakültesi, Türkiye

Dr. Öğr. Üyesi Gülay YILMAZ- Yozgat Bozok Üni. Sağlık Bilimleri Fakültesi, Türkiye

Dr. Öğr. Üyesi Selda YÜZER ALSAÇ- Yozgat Bozok Üni. Sağlık Bilimleri Fakültesi, Türkiye

Av. Dr. Alp ASLAN- Adli Bilimler Uzmanı, Ankara, Türkiye

Dr. Tariq Tawfeeq Yousif ALABDULLAH- University of Basrah, Discipline of Accounting, College of Administration and Economics, Irak

Dr. Atafeh MARJAEİ- Tahran Üni. Tıp Fakültesi, Adli Tıp Anabilim Dalı, Tahran, İran

Dr. Sima NAZARPOUR- Islamic Azad University, Department of Midwifery, Varamin-Pishva Branch, İran

Öğr.Gör.Dr. Didem SARIMEHMET- Karadeniz Teknik Üni. SHMYO, Trabzon, Türkiye

Öğr. Gör. Dr. Zehra ÜNAL- Hitit Üni. Sağlık Bilimleri Fakültesi, Çorum, Türkiye

Arş. Gör. Emine Gül TAŞ- Ankara Üni. Tıp Fakültesi, Adli Tıp Anabilim Dalı, Türkiye

Arş. Gör. Emine Tuğba TOPÇU- Ankara Yıldırım Beyazıt Üni. SBF., Türkiye

Dr. Dt. Müge AĞIR- Tepebaşı Ağız ve Diş Sağlığı Merkezi, Ankara, Türkiye

Dr. Essia Ries AHMED- University of Nizwa, Umman

Dr. M. Meraj ALAM SIDDIQUI- Nepal

Dr. Sabir ASKEROV- Kırgızistan

Op. Dr. Hüseyin Macir BEKİR- Yunanistan

Dr. Bourak CHOUSEİN- Yunanistan

Dr. Emjed ELUBEYD- Suriye

Dr. Jamila JAHID- Afganistan

Dr. Mojtaba JALISS- Afganistan

Dr. Dursun KARASARTOVA- Kırgızistan

Dr. Namık MUSALI- Azerbaycan

Dr. Dadash MUTALLİMOV- Bakü, Azerbaycan

Dr. Ahmad Samim NASERI- Afganistan

Dr. Said Zabihullah NOORI- Afganistan

Dr. Stefan PANAİOTOV- Bulgaristan

Dr. Leila SHAHVİRDİ- İran Hukukçu-Hekim

Dr. Altay SUROY- Kosova Anayasa Mahkemesi Önceki Üyesi, Kosova

Dr. Muhammed Nabi TARAKİ- Afganistan

Dr. Neval YILMAZ -Türkiye

Uzman Hemşire Omar BOJANG- Gambia

Forensic Nurse Examiner Albino Manuel GOMES- ANEFOR, Lisbon, Portugal

Av. Devrim KARAKÜLAH- Adli Bilimciler Derneği Genel Sekreteri, Ankara-Türkiye

Nurse Zenaide Cavalcanti De Medeiros KERNBEİS- President of Forensic Nurse Brazilian Association, Brazil

Nurse Virginia A. LYNCH- Educator at University of Colorado, ABD

Av. Ahmet MEHMET- Yunanistan

Vet. Daryoush SHAREGHİ- İran

Av. Elham ŞAHVİRDİ- İran

Av. A. Haluk TERZİOĞLU- Erzurum Barosu, Türkiye

Av. Mustafa Remzi TOPRAK- Samsun Barosu

Yusuf AYSU- AFAD Planlama ve Risk Azaltma Daire Başkanı

Beyhan GÜRGÖZE- Doğu Akdeniz Üniversitesi, KKTC

Venera MEHMETI- Infermiere/Ekzaminere Mjeko Ligjore, Instituti I Mjekesise Ligjore/Ministria e Drejtesise, Kosovo

Altay SUROY- Anayasa Mahkemesi Üyesi, Kosova Altay SUROY

** Kurul Üyeleri akademik unvana göre sıralanmıştır.*

BİLİMSEL PROGRAM

Farklı Dinlerde Kadının Değeri

Dr. Öğr. Üyesi Aliya Mutallimova
Yozgat Bozok Üniversitesi İlahiyat Fakültesi, Türkiye

Kadına yönelik şiddet ve cinayetlerin sona erdiği bir dünya olması dileğiyle…

Dünya nüfusunun yarısını oluşturan kadınların dini hayat içerisindeki yerini ortaya koymak oldukça zordur. Ayrıca dinlerde kadın konusu her zaman tartışılan ve karmaşık bir konu olmuştur. Farklı dinlerdeki bir kadın imajının önemli farklılıkları vardır. Antik dünya, kadınların yüksek metafizik, dini ve sosyal statüsü ile ayırt edilmektedir. Alman paleo-tarihçi G. Wirth *"İnsanlığın Kökeni"* (1928) adlı çalışmasında rahiplik gibi işlevlerinin başlangıçta *Beyaz Hanımlar* tarafından yerine getirildiği anaerkili olduğunu göstermektedir. Bu, araştırmacıların, erkek kutsallığından farklı olmasına rağmen, onun tamamlayıcısı olarak hareket etmesine rağmen, özel bir kadın kutsallığından bahsetmesine olanak tanımaktadır. O zamanki uyumlu kombinasyonları, kolektifin tam teşekküllü ritüel yaşamının bir koşuluydu. M. F. Albedil şöyle ifade etmiştir,

"Bir kadına karşı böyle bir tutumun paradigması, eski çağlarda efsanevi bir arketip tarafından belirlendi. Ona göre, bitkilerin ve üzerinde yaşayan her şeyin anası olan Yer, Gök babasıyla evlenmiş ve ondan hamile kalmıştır"

Ayrıca kadın, avlanmada bir erkeğe büyücü bir asistan olarak da yardım etmiş, avcılar topluluğu ile hayvanlar dünyası arasında büyülü bir arabulucu olarak saygı görmesi ve doğum ve ölüme katılmış olması nedeniyle cenaze törenleri de yapmıştır. Bazı ritüellerde kadınlar erkeklerle eşit düzeyde hareket etmiş, bazılarında pasif katılımcılar olmuşlardır. Aynı zamanda henüz yeterince araştırılmamış olan gizli kadın tarikatlarının ve gizli kadın cemiyetlerinin varlığı bilinmektedir.

Ancak dişil ve eril başlangıçların uyumu, cinsiyetlerin karşılıklı kıskançlığı tarafından engellendiği için istikrarlı değildi. Avustralya, Melanezya, Orta Brezilya mitlerinde, erkeklerin eski zamanlardan beri kadınlara ait olan gizli bilgileri ve ritüelleri kurnazca ele geçirdikleri devrimci bir darbeyi nasıl yaptıklarını anlatan mitler mevcuttur. Bu karışıklığın nedenleri mitlerin kendilerinde belirsizliğini korumakta ve farklı şekillerde açıklanmaktadır. Örneğin, Erkekler kadınları ritüel dansları gerçekleştirirken yetersiz hareketlilikle suçlamakta, kadınlar ise bu danslarda yanlış hareket edenin erkek olduğunda ısrar etmektedir. Bu darbeden sonra kadınların ritüel statüsü düşmüş ve ritüel "safsızlık" dönemleri hakkında fikirler ortaya çıkmıştır.

Anaerkil kültürde, yüce tanrının genellikle, ana işlevi, dünyanın ve tüm canlıların yaratılmasına katılma, doğurganlığın yanı sıra kültür, yasalar ve sırlar dâhil olmak üzere yaratıcı bir işlev görmekti. M. V. Vorobieva, Ana Tanrıça kültünün antik çağda kadının tanrılaştırılmasının bir sonucu olduğuna inanmaktadır. J. Fraser, The Golden Bough'da adlı eserinde bu konuda şöyle yazıyor: *"Eski Almanlar, kadınlarda kutsal bir şey olduğuna inanıyorlardı ve bu nedenle, kâhinlere danışır gibi onlara danışıyorlardı. Bize kutsal kadınların dönen girdaplarını seyrettikleri, suyun mırıltısını veya kükremesini dinledikleri ve görüntüsü ve sesiyle ne olacağını tahmin ettikleri söylendi. Ancak çoğu zaman erkeklerin hürmeti daha da ileri gitti ve kadınlara yaşayan gerçek tanrıçalar olarak taptılar"*.

Hinduizm'de kadınların rolü genellikle tartışma konusu olmuştur. Konumları bazıları tarafından müreffeh, diğerleri tarafından tahammül edilemez olarak görülmüştür. Hinduizm'de kadının konumu temelde farklı otorite, özgünlük ve temalara sahip çeşitli dini metinlere dayanmaktadır. Kadınlara karşı olumlu bir tutum, Ramayana ve Mahabharata gibi ideal bir kadın imajını yücelten kutsal yazılarla karakterize edilirken, Manu Smriti gibi diğer metinler kadınların haklarına kısıtlamalar getirmektedir. Hinduizm'de kadınların evli olması ve ne pahasına olursa olsun iffetli ve saf kalması gerektiğine inanılmaktadır. Bununla birlikte, örneğin, büyük Hint krallıkları döneminde, profesyonel fahişelerin (Vaishali'li Amrapali gibi) ve kutsal Devadasi tapınak dansçılarının, Basavi kadın sihirbazlarının yanı sıra toplumda yüksek ve saygın bir konuma sahip olduğuna dair tarihsel kanıtlar vardır.

Upanishad'larda birkaç kadın bilge ve kâhinden bahsedilmekte, en dikkate değer olanları Gargiler ve Maitreyilerdir. Harita-dharma-sutra (Yajur Veda'nın bir bölümü) iki tür kadın olduğunu belirtir:

- Sadhyavadhus evlenen kadınlardır.
- Brahmavadini, manevi yaşamı uygulama eğiliminde olan kadınlardır. Brahminik bir iplik takabilirler, Vedik ateş kurbanı agnihotra yapabilirler ve Vedaları inceleyebilirler.

Budizm'de bir kadın resmi olarak bir erkeğe eşit olarak kabul edilmekte, ancak aslına baktığımıza zaman dini hayatta düşük olduğunu görmekteyiz, çünkü efsaneye göre Budizm'in kurucusu Gautama'nın kendisi kategorik olarak kadınların rahiplik işlevlerine karşı çıkmıştır. Kadınlara yönelik ayrımcılık, Budist erkeklerin dualarında kadın olarak doğmadıkları için kadere şükretmeleri gerçeğiyle de kanıtlanmaktadır. Aynı zamanda, Gautama'nın dünyevi yaşamının sonunda, en gayretli takipçilere manastır yemini etmeleri için izin vermiştir.

Tevrat, kişisel olarak, bir kadın ve bir erkeğin Tanrı önünde eşit olduğunu belirtir ama bir erkek hükmeder ve kadın onu takip eder. (Ortodoks geleneğindeki Kutsal Yazılardan bu iki pasaj buna göre açıklanır. Düşmeden önce ve sonra bir erkek ve bir kadın arasındaki ilişki gibi).

Yahudilikte, her şeyden önce Tevrat, kadında bir eş ve anne görmekte ve bir aile kurmayı ve sürdürmeyi kadının ana görevleri olarak saymaktadır. Bu nedenle, bir kadın zorunlu olarak bilinen emirleri (mitzvot) yerine getirmekten muaftır. Örneğin bir anne, belirlenen vakitteki ibadet için çocuğunu bırakmamalı ve aynı zamanda ocaktaki yemeğini de bırakmamalıdır. Kadınsı görevleri, aile içindeki rolü dini taleplerin üzerindedir. Aile ve ev genellikle bir kadının kaderi olarak görülsede, birçok kaynak Yahudilerin anne ve babalarına eşit şekilde saygı duyması gerektiğini söylemektedir. Bu tür gelenekler Yahudilikte bugüne kadar korunmuştur. Yüzyıllar boyunca kocalar karılarına danışmış, Yahudi yasalarını tartışmış ve onların fikirlerini dinlemişleridir.

İbranicede haham eşi diye kullanılan "rabanit" kelimesi saygı uyandıran bir unvan olarak algılanmaktadır Dualaın kuralları ve içeriği tamamen erkeklerin omuzlarına düşmesine rağmen, kadın nasıl dua edeceği öğretilmektedir. Hana 7 kadın peygamberden biridir. O, duanın kalpten, düşüncelerden ve duygulardan nasıl gelmesi gerektiğini göstermiş ve başkalarına model olmuştur. Özellikle kadınlar için, bugün hala geçerli olan üç emir vardır.

Birincisi mumları (nerot) yakmaktır. Bu, evde sıcaklık ve rahatlık yaratan bir ışık sembolüdür. Karanlık bir ev genellikle, tatsız olduğu boşluk ve soğukla ilişkilendirilir. Bu nedenle geleneğe göre her cumartesi kadınlar evde barış ve uyum için mum yakarlar. Böylece onlara ocağın bekçisi rolü verilmiştir.

İkinci emir, challah yapmaktır. Sadece iki malzeme var: su ve un ve sadece bir kadın bunları birleştirip tek bir şey haline getirebilir. Bu, bir kadının aileyi birleştirme rolünü sembolik olarak tanımlar.

Üçüncü emir, bir kadın için fizyolojik gerekçelerle emredilmiştir: nida, regl döneminde kocasıyla yakınlaşmaktan kaçınmasıdır. Bir kadın bu emri yerine getirerek, ailenin kutsallığını korumada başka bir rol üstlenir.

Yahudilikte kadının sosyal statüsüne gelince, G. Riegner'e göre, Eski Ahit zamanlarında, Eski Ahit toplumunda kadının rolü ikincildi: bir kadın Tevrat'ı incelemekten dışlanmış ve kadınlar dikkate alınmamıştır. Dini ayinler için gerekli olan minyan toplantısı sırasında; sadece kadının evdeki konumu, önemli dini ve eğitici işlevleri yerine getiren bir eş-annenin konumu değerlendirilmiştir.

G. Riegner'e göre Tevrat, bir kadının Tevrat çalışmasına ihtiyacı olmasa da dilerse yapabileceği görüşünü dile getiren Musa bin Meymun (1135-1204) döneminden itibaren değişmeye başlamıştır. 17. yüzyılda Yahudi kadınlar arasında, özellikle kadınlar için Tevrat'ın temel öğretilerini Yidiş dilinde yazılmış bir kitaba sahip olmak zaten bir gelenek haline gelmiştir.

Günümüzde Yahudiliğin pek çok akımlarında, kadınlar giderek daha fazla sinagoglarda idari işlerde yer almakta, kızların eğitimine giderek daha fazla önem verilmektedir. Aynı zamanda kadınlar okullarda öğretmenlik yapma fırsatı bulmakta, ayrıca G. Riegner'in yazdığı gibi, *"reformist yön ve yakın zamana kadar muhafazakâr olan yön, sonrasında uzun mücadele, kadınların haham olmalarına ve hatta bazı durumlarda "hozan" veya Tevrat okuyucusu olmalarına izin vermiştir.* Liberal Yahudilik, Reform Yahudiliğinin daha da hafif bir versiyonudur: cinsiyetlerin eşitliğini tanımaktadır. Ancak Ortodoks Yahudilik, toplumdaki bir kadına kesinlikle ikincil bir konuma koymaktadır. Kadının mahkemede tanık olma hakkı yoktur, peçesiz dışarı çıkması yasaktır, havrada kadınlar erkeklerden ayrı ibadet etmektedirler.

İncil metninin yorumuna dayanan Ortodoks geleneğine göre bir kadının görevi kocasına yardımcı olmaktır. Ortodoks Hıristiyan evliliğinde bu yardımın manevi yönü özellikle vurgulanmaktadır. Bunun nedeni, Ortodokslukta evliliğin, Kutsal Üçleme imajında dünyada bir kadın ve bir erkeğin uyumlu bir şekilde bir arada yaşamasının gerçekleştirildiği, Tanrı'nın kurduğu bir Ayin düzeyine yükseltilmesidir. H. Yannaras'ın yazdığı gibi, *"Teslisçi yaşam modeli hiçbir şekilde doğa düzeyinde bir birlik değil, özgür ve farklı hipostazlara olan sevgide bir birliktir*". Evlilik Ayininde, Kilise Mesih'i sevdiği için kadın da kocasını sevmeye çağrılmaktadır. Hıristiyanlık, her ikisinin de Tanrının suretinde olması anlamında erkek ve kadının eşitliğini savunmakta ve Hıristiyan evliliği, düşüşten sonra karı koca arasındaki eşitlik ilişkisini yeniden kurmak için ideal bir şekilde tasarlanmıştır. Hıristiyan evliliğinde eşitlik konusunu düzenleyen havarilerin, kocaları despotizmi sınırlamaya çağırmaları, onlara karılarını sevmelerini emretmeleri ilginçtir ("Kocalar, karılarınızı tıpkı Mesih'in Kiliseyi sevdiği gibi sevin" ve eşler, "her erkeğin başı Mesih'tir, kadının başı kocadır ve Mesih'in başı Tanrı'dır".

Ortodoks geleneğinde kadınların toplumdaki konumuna gelince, tarih, bu sorunun eski Kilise zamanından beri kadınlar lehine çözülmeye başlandığının Hıristiyanlıkta olduğunu göstermekte (Batı teolojisinde E.N. Anikeeva'nın yazdığı gibi, "skolastik çağda, kadının insan olup olmadığı tartışılırdı"). Ve bunun çok çarpıcı örnekleri vardır. Böylece, ilk Hıristiyan kadınlar İncil'i Roma'da vaaz etmişler ve Eski Kilisede diyakoz kurumu mevcuttu. Son olarak, kadın

Manastırlığının Hıristiyanlıkta ortaya çıktığı yer: 4. yüzyılın başlarında, ilk temsilcileri havariler döneminde ortaya çıkan Bizans toplumunda gönüllü rahibelerdi.

Hıristiyanlık kadının Şeytan'ın suç ortağı olarak hareket ettiği ve ilk insanların cennet Eden'den kovulmasından sorumlu olduğu düşüş efsanesine dayanan Yahudi yaklaşımını miras almıştır. Aynı zamanda, genellikle kadına karşı olumsuz bir tutum, Havva'nın yasak ilahi sırrı, kadının lanetlendiği arzuyu bilmeye yönelik yasadışı arzusundan kaynaklanmaktadır.

Kaynaklar

Al'bedil' M. F. Zhenskaya religioznost' v drevnem mire, www.woman.upelsinka.com

Anikeyeva Ye.N. Rol' zhenskogo printsipa v panteizme i v monoteizme: nekotoryye aspekty sravnitel'nogo analiza Bogoslovskiy sbornik, M. 1999. S 2 (BSb), s . 143.

Frezer Dzh. Dzh. Zolotaya vetv', M. AST, 1998, s.784.

Khristianstvo, iudaizm i islam: Vernost' i otkrytost' / Pod red. ZH. Dore. M., 2004. s. 77-80. Yannaras KH. Vera Tserkvi. Vvedeniye v pravoslavnoye bogosloviye. M., 1992, s . 113. Sobraniye opredeleniy i Deyaniya Svyashchennogo Sobora Pravoslavnoy Rossiyskoy Tserkvi 1917-1918 gg: v 11 t. M., 1994-2000. T. 8, s . 88-89.

Kurayev A., diakon. Zhenshchina v tserkvi: Besedy s bogoslovom, M. Eksmo:Yauza, 2004, 120.

Maksimov YU. Islam. Buddizm. Iudaizm. M., 2005.

Millett K. Teoriya seksual'noy politiki, Voprosy filosofii. 1994. S. 9, s. 168.

Mutallimova Aliya, "Budizm'de ve Tibet Budizm'inde Kadın", İlahiyat Yayınları, Ankara 2020.

Osnovy sotsial'noy kontseptsii Russkoy Pravoslavnoy Tserkvi. M., 2001, s . 75-76.

Pilkington S. M. Iudaizm. M., 1997. s. 183.